

**NODOMA DEKLARĀCIJA
PAR SADARBĪBU UN PARTNERĪBU STARP
NOCIETINĀTAJĀM IDEĀLAJĀM PILSĒTĀM - EIROPAS
KULTŪRAS MANTOJUMA UNIKĀLĀM VĒRTĪBĀM**

„DAUGAVPILS DEKLARĀCIJA“

2011.GADA 30.AUGUSTĀ

**IEVADKONFERENCES “EIROPAS NOCIETINĀTĀS IDEĀLĀS PILSĒTAS” DALĪBNIEKU
DEKLARĀCIJA**

2011.GADA 29. – 30.AUGUSTĀ, DAUGAVPILĪ, LATVIJĀ

Daugavpilī, Latvijā rīkotās pirmās ievadkonferences „Eiropas Nocietinātās Ideālās pilsētas” dalībnieki pēc diskusijām piekrīt nostājai par Eiropas mēroga sadarbību nākotnē abpusēja labuma gūšanai.

Viņi secina:

NOCIETINĀTĀS IDEĀLĀS PILSĒTAS IR EIROPAS NOCIETINĀJUMU KULTŪRAS MANTOJUMA UNIKĀLA VĒRTĪBA. TĀS UZSKATĀMAS PAR SKAISTĀKAJIEM UN IEVEROJAMĀKAJIEM NOCIETINĀJUMU PIEMINEKĻIEM, KAS ATAINO EIROPAS VĒSTURI.

NOCIETINĀTO IDEĀLO PILSĒTU KOPĪGĀ IDENTITĀTE RADA LĪDZĪGUS JAUTĀJUMUS UN RAISA INTERESI PAR PILSĒTU ATTĪSTĪBU, PIEMINEKĻU UN DABAS AIZSARDZĪBU, NOCIETINĀJUMU ARHITEKTŪRAS PIEMINEKĻU IZMANTOŠANU UN PĀRVALDĪBU, MĀRKETINGU, APSAIMNIEKOŠANU UN PIEMINEKĻU SAIMNIECĪBU.

KATRA NOCIETINĀTĀ IDEĀLĀ PILSĒTA UZKRĀJUSI SAVU PERSONĪGO PIEREDZI UN METODES, TAČU TRŪKST STARPTAUTISKĀS ZINĀŠANU NODOŠANAS, PIEREDZES APMAIŅAS, ZINĀTNISKĀS IZPĒTES, KOPĪGO PASĀKUMU KULTŪRAS PIEDĀVĀJUMA UN TŪRISMA JOMĀS.

NOCIETINĀTAJĀM IDEĀLAJĀM PILSĒTĀM IR LIELS POTENCIĀLS SADARBĪBAI EIROPAS MĒROGĀ, LAI VEICINĀTU TO SAGLABĀŠANU, ATTĪSTĪBU, ATPAZĪSTAMĪBU STARPTAUTISKAJOS TIRGOS, KĀ ARĪ CITU REĀLU EKONOMISKU LABUMU GŪŠANAI. TĀM NEPIECIEŠAMA ARĪ ZINĀTNISKĀ IZPĒTE UN STARPTAUTISKĀ ZINĀTNISKĀ SADARBĪBA.

PIRMAJĀ IEVADKONFERENCĒ DALĪBNIEMI JĀIEDROŠINA:

- **AICINĀT NOCIETINĀTĀS IDEĀLĀS PILSĒTAS EIROPAS MĒROGA SADARBĪBAI UN PARTNERĪBAI ABPUSĒJA LABUMA GŪŠANAI UN**
- **AICINĀT EIROPAS ZINĀTNISKĀS ORGANIZĀCIJAS SĀKT UN PAPLAŠINĀT NOCIETINĀTO IDEĀLO PILSĒTU IZPĒTI, UZSĀKT STARPTAUTISKU ZINĀTNISKO SADARBĪBU.**

DAUGAVPILS KONFERENCES ORGANIZATORI UN DALĪBNIEMI PIEKRĪT DOT APSTIPRINĀJUMU SADARBĪBAS TURPINĀŠANAI, KAS BALSTĪTA UZ STRATĒGISKO RĪCĪBAS PLĀNU UN ATBALSTA PROGRAMMU. TĀ IR DAĻA NO EIROPAS INTEGRĀCIJAS NĀKOTNĒ UN TAI JĀVEICINA STARPKULTŪRU DIALOGU PAR KOPĒJO ATBILDĪBU ATTIECĪBĀ UZ NOCIETINĀJUMU MANTOJUMU.

ŠO SADARBĪBU ATBALSTA EIROPAS NOCIETINĀJUMU MANTOJUMA SADARBĪBAS CENTRS.

 M. Boukema 30.08.11	 M. Boukema 30-8-11
 Milagros Flores 30-08-11	 Marina Yri 30.08.2011
 Vincent Podo 30.8.2011	 Anne Haffner 30.08.2011.
 S. Sheweller 30.08.11	 Ricardo Zucos 30.08.2011
 David J. Willocks 30/8-11	 Brian 30.08.2011
 Tae Thaguer 30.8.2011	 Miguel Stepanov 30.08.2011
 BELLA KUTKI 30.08.2011	 K. L. L. L. L. 30.08.2011
 G. G. G. 30.08.2011.	 ARJONS MAHLING 30.08.2011.
 G. G. G. 2011 08 30	
 J. J. J. 30.8.2011	
 M. M. M. 30.8.2011	
 M. M. M. 30/8/2011	
 J. J. J. 30.08.2011	
 J. J. J. 20.08.2011	

“DAUGAVPILS DEKLARĀCIJAS” FORMULĒJUMS

NOCIETINĀTĀS IDEĀLĀS PILSĒTAS – ĪPAŠAIS NOZĪMĪGUMS, KOPIĢA IZPRATNE UN IESPĒJAS EIROPAS LĪMEŅA SADARBĪBAI UN PIEREDZES APMAIŅAI

Dažādās Eiropas valstīs ir saglabājušās vēsturiskās nocietinātās pilsētas, ko dēvē par “neatzīto pērli”. “Nocietinātās Ideālās Pilsētas” ir nocietinājumu kultūras mantojuma atsevišķs veids un neatkarīga kategorija. To izveidošana balstījās uz reģiona, infrastruktūras un apdzīvoto vietu militārās aizsardzības stratēģijas 15.-18. gadsimtā, un pilsētu plānošana tika īstenota pēc kara administrācijas instrukcijām un prasībām. Romieši bija vieni no pirmajiem, kas projektēja šādas ideālās strukturētās pilsētas.

Šobrīd ir zināma **51 “Nocietinātā Ideālā Pilsēta” divdesmit Eiropas valstīs**. Ievērojami un labi saglabājušies piemēri ir

- Terezin Čehijā
- Valetta Maltā
- Palmanova Itālijā
- Neuf-Brisach Francijā
- Naarden Nīderlandē
- Fredrikstad Norvēģijā

Šādām uz rasējamā dēļa radītām militārajām pilsētām ir regulāra struktūra un noteikti sektori militārajām funkcijām. “Nocietināto Ideālo Pilsētu” pamatu plāns un izvietojums veidots pēc līdzīgiem principiem. Tām visām ir ģeometrisks, sistēmisks pilsētas centra izvietojums un galvenokārt ģeometrisks cietokšņa mūris. Tomēr pilsētas kompleksa lielums un izplešanās atšķiras. Šī struktūra balstās uz centrālās vietas: tai ir radiālais izvietojums (starveidīgi virzīts no centra) vai arī “šaha galdiņa shēmas” izvietojums ar taisnstūra pilsētas blokiem.

Šī koncepcija ir zināma jau kopš Platona laikiem, kurš savā darbā Republika filozofiski pētīja ‘ideālās pilsētas’ jēdzienu. “Nocietinātās Ideālās Pilsētas” ir reti un vērtīgi pilsēt būvniecības piemēri, kas saglabājušies no Renesanses laikiem. Vairums “Nocietināto Ideālo Pilsētu” varēja saglabāt savas cietokšņa mūrus. Daudzas no tām ir aizsargājamās, dažas ir iekļautas UNESCO Pasaules kultūras mantojuma sarakstā, viena (Brouage/NL) tika pilnīgi pārbūvēta pirms 50 gadiem.

Karte, kas atrodas nākamajā lappusē, attēlo noteikto Nocietināto Ideālo Pilsētu izplatīšanos Eiropā (nepilnīga).

Kopēja identitāte un Eiropas kultūras mantojuma īpaša kategorija

Nocietināto Ideālo Pilsētu konference Daugavpilī uzsver, ka Nocietinātajām Ideālajām Pilsētām Eiropā ir kopēja identitāte un tās atbilst vairākiem kritērijiem, lai izveidotu kultūras mantojuma īpašu pieminekļu kategoriju. Tām visām ir līdzīgi projektēšanas vēsturiskie apstākļi, pilsētas ir būvētas aizsardzības mērķiem, un to patiesā militāra stratēģija un funkcija ir aizsargāt iedzīvotājus un apgabala vērtības. Visas šīs pilsētas ir piedzīvojušas vēsturisko pārmaiņu procesu, kurā vēsturiskā nocietinājumu arhitektūra zaudēja savu funkciju un tika meklētas jaunas funkcijas mūsdienu pilsoniskajā sabiedrībā. Ne visām šīm nocietinātajām pilsētām ir beidzies pārejas periods, tomēr dažām tas ir veiksmīgi izdevies.

Vēsturiskās “nocietinātās ideālās pilsētas” Eiropā

unikālā kultūras mantojuma vērtība Eiropā

Pamatojoties uz ECCOFORT pētījumiem, uz šo brīdi 20 Eiropas valstīs ir 51 vēsturiska “nocietinātā ideālā pilsēta”.

(Statuss: 2011.gada 17.augustā)

Vienotajā Eiropā nocietinātām ideālām pilsētām ir lielas iespējas parādīt savu unikālo vērtību un kļūt par daļu no Eiropas kultūras mantojuma darbības plāna. Eiropas Savienības Padome ir novērtējusi kultūras sadarbības nozīmi Eiropas integrācijas un reģionu ekonomiskās attīstības jomā.

Šāds termins un kategorija kā „nocietinātas ideālas pilsētas” pašreiz nav tirgū pārredzams. Pietrūkst pieredzes apmaiņas un kopīgas stratēģijas mārketingā un marķēšanā. Ekonomikas un finanšu ietekmes iespējas netiek izmantotas. Eiropas sadarbība un pētniecība sniedz jaunas iespējas, lai veidotos kopīgi ieguvumi, kā arī mērķi uzturēšanai, izstrādāšanai un ieviešanai tirgū.

Iniciatīvas konference Daugavpilī atklāja dažas nocietināto ideālo pilsētu kopīgas intereses un līdzīgus attīstības uzdevumus.

Jautājumi Eiropas sadarbībai un pētniecībai var būt šādi

Pieminekļu aizsardzība, to saglabāšana un aizsardzības apzīmējums

- Nocietinātām ideālām pilsētām ir jārisina īpaši jautājumi par pastāvīgu pieminekļu aizsardzību, rekonstrukciju, renovāciju saskaņā ar vēsturisku tehnoloģiju un materiālu izmantošanu, tās var būt atbalstāmas starptautiskās pieredzes apmaiņas rezultātā.
- Eiropas nocietinātām ideālām pilsētām piemīt kvalitāte un nozīmība piederēt UNESCO Pasaules kultūras mantojumam un būt apbalvotām ar "Eiropas mantojuma zīmi". Starptautiskā sadarbība sekmē jaunu kopīgu īpašību kultūras mantojuma statusā. Ir reālas iespējas uzsākt visu vai dažu pilsētu kopēju iniciatīvu attiecībā uz aizsardzības jautājumu saskaņā ar vispasaules un Eiropas marķējumu.

Integrēta pilsētas attīstība ar arhitektūras un dabas aizsardzību.

- Kā nocietinātās ideālās pilsētas spēj attīstīt mūsdienīgu pilsētu mūsdienīgai dzīvei saskaņā ar vēsturisku apkārtni? Mūsdienīgām ideālām pilsētām jāveido harmonija starp pilsētas attīstību un pieminekļu ierobežošanu. Pastāv iespējas inovatīviem un vēl nebijušiem risinājumiem.

Saderīga pieminekļa izmantošana vēsturiskai arhitektūras un dabas aizsardzībai.

- Ir ļoti grūti atrast un ieviest mūsdienīgu izmantošanu vēsturiskai arhitektūras aizsardzībai ar stingriem ierobežojumiem. Taču arhitektūras un dabas aizsardzība ir galvenais risinājums ienesīgai cietokšņa darbībai. Jauna domāšana un mūsdienīgas stratēģijas pieminekļa izmantošanai ir nepieciešamas „JAUNAI DZĪVEI VĒSTURISKĀ AINAVĀ”. Starptautiskā pieredzes apmaiņa un labākā prakse dos jaunas ierosmes.

Pieminekļu saimniecība, finansēšana un vadība labākai kultūras mantojuma kapitalizācijai

- Valsts budžeta līdzekļu deficīta laikā ir nepieciešamas jaunas iespējas, radošas idejas un prakse, lai radītu vairāk ienākumu, darbojoties arhitektūras aizsardzības jomā. Pieminekļa apsaimniekošanas kvalitāte un metodes rada pieminekļa saimniecības efektivitāti un priekšrocības.

Pieminekļu ekonomika, finansēšana un vadība kultūras mantojuma kapitalizācijai.

Liela valsts budžeta iztrūkuma laikā ir nepieciešami jauni risinājumi, radošas idejas un liela pieredze, lai darbojoties un izmantojot aizsargājamo arhitektūru, piesaistītu vairāk līdzekļu. Pieminekļu finansēšanas kvalitāte un metodes nodrošina pieminekļu ekonomikas efektivitāti un

ieguvumus. Sadarbība varētu stimulēt pieminekļu apsaimniekošanu, ietekmi uz ekonomikas un privātā sektora integrāciju.

Ekonomiskie faktori - zīmols, veiksmīgs mārketingu un tūrisms

Eiropas Sadarbības centram “Fortified Ideal Cities” (“Nocietinātas, ideālas pilsētas”) ir lielas tirdzniecības iespējas. Centrs var tikt uzskatīts par īpašu kultūras mantojumu Eiropā, kas padara šo mantojumu par atvērtu tirgum, attīsta starptautisko tūrisma, padarot to par svarīgu finansējuma un investīciju avotu utt. Sadarbībai būtu jāattīsta tirdzniecības iespējas, izveidojot jaunu tūrisma produktu, un kopējie spēki dos iespēju aktīvi iesaistīties pasaules mēroga tūrisma un nekustamā īpašuma tirgiem.

Pētniecība un Eiropas zinātniskā sadarbība

Eiropas Sadarbības Centram “Fortified Ideal Cities” (“Nocietinātas, ideālas pilsētas”) kā kompleksam piemineklim ir nepieciešama pētišana, liela zinātniskā pieredze un profesionālās konsultācijas. Mēs vēlamies uzsākt zinātnisko organizāciju sadarbību Eiropā un “Fortified Ideal Cities” (“Nocietinātas, ideālas pilsētas”) izpēti, uzraudzību, darboties spēju un zināšanu uzlabošanu. Zinātniskais ieguldījums stiprinās centra ilgstošu uzturēšanu un attīstību. Ir nepieciešams precīzs Eiropas Sadarbības Centra “Fortified Ideal Cities” (“Nocietinātas, ideālas pilsētas”) raksturojums un jāuzsāk dokumentācijas uzraudzība.

Efektīvu sadarbības tīklu un partnerattiecību dibināšana

Pabalstu mobilizācijas vajadzībām ir nepieciešamas kopīgas aktivitātes, noteiktu pasākumu organizēšana, starpvalstu sadarbības tīklu veidošana starp cietokšņpilsētām (kas saistītas ar zinātni un tirgus dalībniekiem), sasniegt sociālo un ekonomisko ietekmi. Sadarbības tīkls ir jāizstrādā Eiropas dialogā, balstoties uz konferences rezultātiem. Ir ierosināta ilgstoša sadarbība un pastāvīga, brīvprātīga FIC sistēmas izveide.

Eiropas sadarbība nodrošina pieredzes apmaiņu un labāko praksi visās interešu jomās. Daudzās “Fortified Ideal Cities” (“Nocietinātas ideālas pilsētas”) ir raduši problēmu risinājumus, citās pilsētās risinājumi joprojām tiek meklēti. Vairākas problēmas ir līdzīgas, taču katrai ir nepieciešama sava pieeja. Vissvarīgākais ir dibināt kontaktus, apspriest un diskutēt līdzīgas problēmas un to risinājumus, kā arī veicināt pieredzes apmaiņu.

Pirmajā konferencē balso par:

- ♣ iespēju izmantošanu,
- ♣ sadarbības uzsākšanu, sekojot piedāvājumiem
- ♣ noteikt mērķi, sniedzot ieguldījumu
- ♣ atgriezeniskās saites un ieguvumu izmantošana

Konferences dalībniekiem apspriests, nobalsots un pieņemts
Daugavpils, 2011. gada 30. augusts